

Κώστας Δρουγαλάς

Το τελευταίο τραγούδι του Ντύλαν

εκδόσεις
"ΠΙΚΡΑΜΕΝΟΣ"

Το τελευταίο τραγούδι του Ντόλαν

Κώστας Δρουγαλάς

Το τελευταίο τραγούδι του Ντύλαν

Ω

ΕΚΔΟΣΕΙΣ
"ΠΙΚΡΑΜΕΝΟΣ"

Συγγραφέας: Κώστας Δρουγαλάς
Τίτλος: «Το τελευταίο τραγούδι του Ντόλαν»
© Ο συγγραφέας και ο εκδότης

E-mail συγγραφέως: drougalas_kostas@hotmail.com

Πρώτη έκδοση: Μάιος 2016, Εκδόσεις «Πικραμένος»
ISBN: 978-960-6628-76-4

Εξώφυλλο: Κωνσταντίνος Γκότσης

Εκτύπωση / Βιβλιοδεσία: Ταχυεκτυπώσεις – Γραβάνης ΕΠΕ

E-mail: info@tachytypo.gr

Τηλ. κέντρο: 2610 461.780

Γκότσης Κωνσταντίνος & Σία ΕΕ
Ρήγα Φεραίου 19-21, 262 23 Πάτρα
Μαιζώνος 20-22, 262 23 Πάτρα
Τερψιθέας 2, 264 42 Πάτρα
Τηλ.: 2610 432.200, Fax: 2610 430.884
E-mail: yapi@yapi.gr
Internet: www.yapi.gr

Στην Ιωάννα

Η πρώτη ιστορία που διηγείται ο Βασίλης Μελινός στη μητέρα του, Θεώνη Μεταξά, δημοσιεύτηκε ως αυτόνομο διήγημα στο περιοδικό *Ένεκεν* (τεύχος 33) με τίτλο «Οι τοίχοι που στενεύουν».

«Έχουμε κάποιο μικρό δικαίωμα ζωής
μέσα σε όλον αυτό το θάνατο.»

Τζων Στάινμπεκ, *Το φεγγάρι κατέβηκε χαμηλά*,
μτφρ. Κοσμάς Πολίτης

1.

Απόσπασμα από το ημερολόγιο της Θεώνης Μεταξά:

Αυτός ο μακρύς θλιμμένος δρόμος της Βασιλίσσης Όλγας πολύ με ανακουφίζει. Ανακουφίζει τα βήματά μου, τη συνείδηση και τη μοναξιά μου. Εν τέλει ανακουφίζει και τη μελαγχολία μου ακόμη κι όταν δεν χάνομαι στα πολυδαίδαλα στενά της. Περπατώ και σκέφτομαι πως τα πρωινά της χλαλοής, του άγχους και της βιασύνης δεν σημαίνουν τίποτα. Τα ήσυχα βράδια με τους περιπάτους επίσης δεν σημαίνουν τίποτα. Είναι ακριβώς η ίδια αίσθηση με αυτήν που έχω για τα όνειρά μου: κρατιούνται καχεκτικά και κουρελιασμένα απ' το κατάρτι της ζωής μου, μόνο και μόνο για να εξομολογηθούν στο τέλος πόσο πολύ της μοιάζουν, και ήρεμη να συνεχίσω να παραιτούμαι σε κάθε μου βήμα, με την εναγώνια ντροπή του ανθρώπου που εκ των προτέρων γνώριζε πως θα τα χάσει όλα.

80

Ο φαρμακοποιός ήταν ο πρώτος που βγήκε θορυβημένος, έπειτα τον ακολούθησαν κι άλλοι μαγαζάτορες. Οι διαβάτες, που πλήθαιναν όσο περνούσε η ώρα, στέκονταν μια στιγμή, κοιτούσαν ψηλά, και κάτωχροι έκαναν μερικά βήματα πίσω. Έπιαναν μια συζήτηση χαμηλόφωνη, δεν ήθελαν τα λόγια τους να επηρεάσουν έστω και λίγο το μυαλό της ετοιμόρροπης γυναίκας στην ταρατάσα. Ούτε όμως έφενγαν, αντίθετα έκοβαν ταχύτητα και μετά σταματούσαν. Έβαζαν τα χέρια μπροστά στα μάτια κι ενίοτε τ' άνοιγαν κιόλας σαν να έβλεπαν κάποιο δυστύχημα στον δρόμο. Ένα μαγαζί με κατοικίδια κατέβασε τα ρολά με φόρα, κροτάλισαν αρκετές φορές μέχρι ν' αγγίξουν το δάπεδο.

Μια εύσωμη γυναίκα γύρω στα πενήντα φορώντας μια

πολύχρωμη ρόμπα βγήκε στο μπαλκόνι για να τινάξει ένα μικρό χαλί. Σταμάτησε όταν είδε τόσο κόσμο μαζεμένο. Άρχισε να εξετάζει νευρικά τον συναθροισμένο κόσμο, μέχρι που στο τέλος άρχισε να ρωτάει:

«Τι τρέχει; Καλέ, τι τρέχει;»

Κανείς δεν της έδινε σημασία, έτσι εκείνη συνέχισε να στέκεται στο μπαλκόνι, μέχρι να καταλάβει τι γινόταν. Η κατεβασμένη τέντα δεν της επέτρεπε να δει το θέαμα που κοιτούσε το συγκεντρωμένο πλήθος. Στη γωνία του στενού που συναντούσε τη Βασιλίσσης Όλγας, ένα περιπολικό μπλόκαρε την είσοδο. Ο οδηγός αγκάλιαζε το τιμόνι με τα χέρια του, ενώ η θέση δίπλα του ήταν άδεια.

Ο αστυνομικός Γαλάνης άνοιξε πέρασμα ανάμεσα απ' την πομπή με τα χέρια του ανοιχτά στο ύψος των ώμων, μια κίνηση ψύχραιμη και ηγεμονική. Περαστικοί και περιεργοί κοντοστέκονταν, μόνο ο αστυνομικός συνέχιζε να προχωρεί ανιχνεύοντας φευγαλέα τα πρόσωπα κάτω απ' το σμίξιμο των γκριζογάλανων ματιών του.

Έφτασε από κάτω. Μια ηλικιωμένη γυναίκα έκανε επιδεικτικά και μεγάλοςχημα τον σταυρό της μουρμουρίζοντας δυο λόγια μέσα απ' τα ρυτιδιασμένα χείλη της. Προσπέρασε έναν κύριο με μεγάλα γυαλιά και μισή φαλάκρα ακουμπώντας με τ' ακροδάχτυλα του δεξιού του χεριού τους ώμους. Με την ακίνητη παλάμη του κρατούσε σφαιριστό το στόμα του, θαρρείς κι απ' αυτή την ενστικτώδη κίνηση θα κρινόταν η πτώση της γυναίκας.

Επιτέλους αντίκρισε τον Βασίλη Μελινό να στέκεται όρθιος. Φορούσε γκρι καρό πουκάμισο με σηκωμένα τα μανίκια ως τους αγκώνες, μαύρο ξεθωριασμένο τζιν με τσακίσεις στα γόνατα από την πολυχρησία και σπορτέξ παπούτσια. Το πηγούνι του έτρεμε, τα δάχτυλά του χάιδευαν αμήχανα τα μηνίγγια. Ήταν προφανές πως δεν ήξερε πώς ν' αντιμετωπίσει την κατάσταση.

Τις προηγούμενες τρεις φορές η πυροσβεστική κι η αστυνομία είχαν μεσολαβήσει κι είχαν ματαιώσει τις απόπειρες

αυτοκτονίας της μητέρας του. Αυτός την έβρισκε πάντα σπίτι του και πάντα με ψυχιατρική βοήθεια, τότε που η Θεώνη ακόμα αποδεχόταν την ψυχιατρική ως βοήθεια.

Ο Γαλάνης θα έβαζε στοίχημα πως ο μεγάλος γιος της Θεώνης στεκόταν σ' αυτή τη θέση για αρκετά λεπτά. Θα έβαζε στοίχημα, πως όταν τα χείλη του δεν θα μάζευαν σε μια χαρακιά, θ' ανοιγόκλειναν χωρίς να βγαίνει μιλιά. Ο λαιμός του θα είχε ξεραθεί από ώρα, και στο μυαλό του θα βούιζε υπόκωφα ένα σμάρι από μέλισσες.

Ο Γαλάνης έβαλε το χέρι του στον ώμο του Βασίλη, που αμέσως άνοιξε το στόμα του.

«Το 'ξερα πως θα το 'βλεπα μια μέρα μπρος στα μάτια μου».

«Κουράγιο, αγόρι μου», είπε ο Γαλάνης και του χάιδεψε την πλάτη, ελάχιστη παρηγοριά μέσα στην καταχνιά του κόσμου του παιδιού. «Πόσην ώρα έχει εκεί πάνω;»

«Δεν ξέρω... Με πήραν τηλέφωνο πριν λίγο, μόλις ήρθα... Ευτυχώς ήταν και το αφεντικό μου στη δουλειά, τον παρακάλεσα, κι έμεινε αυτός στη θέση μου».

«Δώσε μου τα κλειδιά της πολυκατοικίας», είπε ο Γαλάνης κι έτεινε το χέρι του ανοιχτό σε μια κίνηση απαιτητική.

Ο Βασίλης έσαξε με ιδρωμένα χέρια τα κλειδιά στις τσέπες του τζιν παντελονιού του. Το βλέμμα του δεν μπορούσε να συναντήσει αυτό του αστυνομικού, γι' αυτό κοιτούσε την άκρη του λαιμού του. Μια προφανώς απρόσεκτη κίνηση στο πρωινό ξύρισμα του είχε αφήσει ένα κόκκινο σημάδι που μια απ' τις επόμενες μέρες θα γινόταν κρούστα.

Έδωσε τα κλειδιά στον αστυνομικό κι έκλεισε στιγμιαία τα μάτια. Το πρόσωπο του Βασίλη φαινόταν ταλαιπωρημένο απ' την αϋπνία και τα μητρικά καμώματα. Άνοιξε το στόμα του για να μιλήσει, αλλά δυσκολευόταν να βρει τα λόγια. Άρχισε να κάνει αμήχανες κινήσεις με τα χέρια του. Μια περνούσε τα μακριά του δάχτυλα ανάμεσα απ' τα μαλλιά, και μια σκούπιζε με τις παλάμες του τον ιδρώτα που κυλούσε απ' το μέτωπό του. Στο τέλος κατάφερε να μιλήσει.

«Αστυνόμε, σώσε τη μάνα μου, σε παρακαλώ...»

«Αυτό θα κάνω».

Το βλέμμα του αστυνομικού περιπλανήθηκε για λίγο στα άγνωστα πρόσωπα γύρω του. Παρατήρησε πως σ' ένα γρήγορο κοίταγμα, όλα τα μάτια έμοιαζαν μεταξύ τους. Τα πράσινα και τα γαλάζια μάτια ήθελαν τον χρόνο τους, τα βιαστικά κι επιπόλαια κοιτάγματα τα κατάπινε η άβυσσος του μαύρου.

Με τα κλειδιά κρυμμένα στη δεξιά γροθιά του κατευθύνθηκε προς την είσοδο της πολυκατοικίας προσπερνώντας δύο ηλικιωμένους άντρες.

«Τρελή θα 'ναι...» ψιθύρισε ο ένας απ' αυτούς.

Ο Γαλάνης γύρισε και τον κοίταξε εκνευρισμένος.

«Τρελή; Καλά, τώρα κάνεις τον υπεράνω, να σε δω σε δύο-τρία χρόνια τι θα λες, που η κρίση θα μας ρουφήξει όλους και θ' ανεβαίνουμε παρεούλα, τρελοί και λογικοί σε ταράτσες και μπαλκόνια και θα πηδάμε στο κενό! Τότε να σε δω τι θα λες!»

Ο λαιμός του ηλικιωμένου συσπάστηκε από τα λόγια του αστυνομικού, και μαζί κατάπιε και την απάντηση που μπορεί να τον ντρόπιαζε περισσότερο.

Ο Γαλάνης μπήκε στην πολυκατοικία κι άρχισε ν' ανεβαίνει τα σκαλιά δυο-δυο. Στον τρίτο όροφο η αναπνοή του είχε κοπεί, και σταμάτησε για να πάρει μερικές ανάσες. Έβαλε το χέρι στο σημείο της καρδιάς και ακούμπησε το πακέτο των τσιγάρων που ξεπρόβαλλε από την τσέπη του σακακιού του. Ακούμπησε με την πλάτη στον κρύο τοίχο, κι έκλεισε τα μάτια του για ν' αφουγκραστεί. Η πολυκατοικία ολόκληρη έμοιαζε εγκαταλελειμμένη, δεν ακουγόταν ο παραμικρός ήχος. Ούτε το κλάμα ενός μωρού ούτε μια αναμμένη τηλεόραση ούτε μια δυνατή φωνή.

Δεν βιαζόταν. Ο Γαλάνης γνώριζε από την εμπειρία του πως η Θεώνη δεν ήθελε πραγματικά ν' αυτοκτονήσει. Ίσως ήθελε να τραβήξει πάνω της τα βλέμματα του κόσμου —έστω και μ' αυτόν τον ακραίο, τελεσίδικο τρόπο. Όταν οι αστυνο-

μικοί κι ενίοτε οι πυροσβέστες την πλησίαζαν, εκείνη αμέσως τραβιόταν από την άκρη της ταράτσας. Έπειτα χαμήλωνε το βλέμμα της, σαν ν' αντιλαμβανόταν ότι η σκανταλιά που σκαρφίστηκε για να ταράξει τον κόσμο, είχε φτάσει στο τέλος της.

Ο Γαλάνης έβγαλε από την τσέπη το τσαλακωμένο πακέτο. Ψαχούλεψε με τον δείκτη μέσα στη στενή σχισμή του πακέτου κι έβγαλε ένα ταιριασμένο τσιγάρο, στραβωμένο σε δύο σημεία. Το άναψε χωρίς να το ισιώσει, κι άρχισε ν' ανεβαίνει τον τελευταίο όροφο μέχρι να βγει στην ταράτσα.

Η πόρτα ήταν κλειστή αλλά όχι κλειδωμένη. Το ιδιότροπο χερούλι είχε μαγκώσει, κι έτσι την έσπρωξε με τους αγκώνες του για ν' ανοίξει. Η Θεώνη μόλις άκουσε τον θόρυβο, γύρισε και τον κοίταξε, σαν να περίμενε κάποιον εδώ και ώρα για να τη λυτρώσει.

Η επιδερμίδα του προσώπου της ήταν χλωμή και λιπαρή. Τα ιδρωμένα μαλλιά της κολλούσαν στο μέτωπο και στο πλάι του κεφαλιού της, ενώ η γκρίζα χωρίστρα στη μέση αποκάλυπτε τις πολλές, βασανισμένες μέρες που είχαν στοιχειώσει τα πενήντα δύο χρόνια της ζωής της. Το απογοητευμένο βλέμμα της μαρτυρούσε πως είχε μετανιώσει γι' αυτό που είχε κάνει, και δεν σκόπευε να κάνει κι άλλα, τουλάχιστον για σήμερα.

«Έλα να σε πάω σπίτι», είπε ο Γαλάνης, κι έτεινε το χέρι του προς το μέρος της. Τα δάχτυλά του έτρεμαν, σαν να ήταν αυτός που ετοιμαζόταν να γκρεμιστεί στο κενό. Το χέρι της Θεώνης, ζεστό και εύθραυστο, ακούμπησε το δικό του. Ο Γαλάνης την κράτησε για δύο ορόφους, μέχρι να φτάσουν έξω από την πόρτα του διαμερίσματος. Η Θεώνη κατέβαινε αργά και προσεκτικά πατώντας στο κάθε σκαλοπάτι πρώτα με το αριστερό και μετά με το δεξί της πόδι για να σιγουρέψει την κάθε βήμα.

Στην εξώπορτα στεκόταν ο Βασίλης. Κοιτούσε τη μητέρα του μ' ένα χαμόγελο ανακούφισης. Εκείνη τον κοιτούσε και

δάκρυα κυλούσαν στα άχρωμα μάγουλά της. Η Θεώνη είχε μια μόνιμη ατονία τους τελευταίους μήνες, η κατάθλιψη είχε στραγγίξει τη ζωή από πάνω της.

«Τώρα αναλαμβάνεις εσύ», είπε ο Γαλάνης και του έδωσε πίσω τα κλειδιά.

Ο Βασίλης ανταποκρίθηκε μ' ένα αργό κούνημα του κεφαλιού, που θα μπορούσε να ερμηνευτεί και ως υπόκλιση ευγνωμοσύνης. Γύρισε κι ακούμπησε αμήχανα το χέρι του στον ώμο της Θεώνης. Αμέσως το τράβηξε, σαν να θυμήθηκε πως η γυάλινη μητέρα του μπορούσε να σπάσει και στο πιο μικρό ανθρώπινο άγγιγμα.

Σ

Μόλις ο Γαλάνης κατέβηκε τις σκάλες της πολυκατοικίας και βρέθηκε έξω, ο κόσμος είχε αραιώσει. Μπορεί η Θεώνη Μεταξά να βρισκόταν σάα και ασφαλής στο σπίτι με τον γιο της, τώρα όμως ο δικός του νους είχε αρχίσει να σκοτεινιάζει. Οι σκέψεις του γυρνούσαν στο καινούργιο σπίτι που δεν είχε ξεχρεώσει, στην πρώην γυναίκα του, στα παιδιά του που είχε να δει καιρό. Όλα γύρω του προσπαθούσαν να τον πνίξουν, ένα δολοφονικό χέρι τον στραγγάλιζε αργά και μεθοδικά πριν προλάβει ν' αναδυθεί στην επιφάνεια.

Κατευθύνθηκε προς το περιπολικό με τα χέρια στις τσέπες και με κατεβασμένο το βλέμμα για ν' αποφύγει τις αδιάκριτες ερωτήσεις των λιγοστών θεατών.

Την είσοδο του στενού μπλόκαρε το όχημα της πυροβεστικής, πίσω ακριβώς από το αυτοκίνητο της αστυνομίας. Η μηχανή ήταν σβησμένη όπως και ο φάρος. Ένας πυροσβέστης ερχόταν προς το μέρος του με γοργό βήμα. Το επιτακτικό της κίνησης δήλωνε πως είχε να τον ρωτήσει κάποια πράγματα.

«Η Μεταξά ήταν πάλι;»

Ο Γαλάνης κούνησε καταφατικά μερικές φορές το κεφάλι του πριν απαντήσει.

«Ναι».

«Πάντα η Μεταξά είναι».

«Πάντα ένας άνθρωπος είναι», τον διόρθωσε ο Γαλάνης.

Ο πυροσβέστης γέλασε καγχάζοντας. «Όχι πάντα, αστυνόμε. Η Μεταξά είναι μια αυθεντική τρελή. Όλο το Σώμα γνωρίζει την περίπτωση της, με τον λαθρέμπορο σύζυγό της, κι όλα αυτά».

Ο Γαλάνης τον αγριοκοίταξε και την αμέσως επόμενη στιγμή έχωσε ένα τσιγάρο στο στόμα του. Άναψε την άκρη του έχοντας καρφωμένη τη ματιά του στον πυροσβέστη. Ο τελευταίος έπαιξε μερικές φορές τα βλέφαρά του.

«Την ξέρεις, αστυνόμε;»

«Όχι. Γιατί το λες αυτό;»

«Γιατί σε είδα που πειράχτηκες και νόμισα πως την ήξερες από κάπου».

«Απλώς δεν θέλω να λέγονται τέτοιες κουβέντες γι' ανθρώπους που βασανίζονται, αυτό είν' όλο».

Ο Γαλάνης μιλούσε χαμηλόφωνα, φαινόταν πολύ προσηλωμένος στο τσιγάρο του. Η συζήτηση τον αφορούσε όλο και λιγότερο.

«Έλα τώρα, αστυνόμε, είναι προφανές πως η γυναίκα έχει κάποιο πρόβλημα!»

«Ξέρεις ποιο είναι το πρόβλημα;» ρώτησε ο Γαλάνης. «Ξέρεις;»

Ο πυροσβέστης αγκάλιασε τα χέρια του. Ήταν προφανές πως διασκέδαζε με την ιδιόρρυθμη περίπτωση του αστυνομικού.

«Ποιο είναι λοιπόν το πρόβλημα;»

«Το βλέπεις αυτό εκεί το μαγαζί;» ρώτησε ο Γαλάνης δείχνοντας μ' ένα κούνημα των ματιών κάποιο σημείο στην απέναντι πλευρά του δρόμου.

Ο πυροσβέστης γύρισε το κεφάλι του, αλλά δεν έβλεπε κάτι που άξιζε να τραβήξει την προσοχή.

«Δεν είμαι σίγουρος ποιο μαγαζί μου δείχνεις».

«Το ενεχυροδανειστήριο χρυσού. Βλέπεις τι γράφει; Αγο-

ράζουμε μετρητοίς χρυσό και ασήμι σε κάθε μορφή και ποσότητα. Ποιος να το περίμενε, ήρθε τελικά η εποχή που η υπηρεσία μου ως αστυνομικού είναι παντελώς άχρηστη».

«Γιατί το λες αυτό;»

«Γιατί νομιμοποιήθηκε η κλεπταποδοχή και κανείς δεν μπορεί να κάνει κάτι γι' αυτό. Δεν βλέπεις τι γίνεται εδώ πέρα; Έχει ανοίξει κι από ένα τέτοιο μαγαζί σε κάθε γωνία».

Κουνούσε το κεφάλι, ήθελε να πει κι άλλα, αλλά δεν πρόλαβε. Ο συνάδελφος στο περιπολικό κόρναρε δύο φορές και ο Γαλάνης εγκατέλειψε τον πυροσβέστη χωρίς να τον χαιρετίσει.